

آیت‌الله‌العظمی جوادی آملی در پیامی به دومین همایش ملی نهج‌البلاغه در آراء و اندیشه‌های اسلام‌شناسان

تدریس نهج‌البلاغه و تحقیق درباره آن در دستور کار حوزه و دانشگاه قرار گیرد

برهان سوره مبارکه «انبیاء» است یا بیانات دیگر است؛ برهان تمناع است، برهان توارد است؛ اما هیچ‌کدام چون علی‌علیه السلام برهانی اقامه نکردند! فرمود: خدا ازلی است، یک؛ ازلی بالذات است، دو؛ اگر ازلی است و ازلی بالذات است، هیچ حدی از حدود او، محدود نخواهد بود؛ نه مسبوق به عدم است و نه ملحوق به عدم. این سخن را شما در هیچ‌جا و در هیچ کتاب فلسفی نمی‌بینید که خدای سبحان ازلی بالذات است. معنای ازلی بالذات و ابدی بالذات این است که نه مسبوق به عدم و نه ملحوق به عدم است؛ نه قبلاًنبود و بعد پیدا شد که بشود، مسبوق به عدم و نه ملحوق به عدم است که پایانی داشته باشد که در بخشی از ابد، خدا نباشد و وجودی باشد، بعد از عدم خدا؛ این هم مستحیل است.

اگر «هو الاول والاخر» که ازلیت او عین ابدیت اوست و ابدیت او عین ازلیت اوست و ازلیت او ذاتی است نه بالغیر؛ پس نه مسبوق به عدم است و نه ملحوق به عدم؛ نه آغاز مشخصی دارد که قبلاًنبود و بعد پیدا شد و نه انجام محدودی دارد که هستی‌اش سپری شده باشد. خدا نامتناهی است؛ اگر حقیقت نامتناهی است، نامتناهی، جا برای غیر نمی‌گذارد؛ تصور صحیح الله که حقیقتی است نامتناهی، جا برای غیر نمی‌گذارد. فرض ثانی مستحیل است؛ نه فرضی است که مفروض آن مستحیل است.

چون او محدود نیست -اگر محدود بود، ازلی نبود- پس نامتناهی است و وقتی نامتناهی است، پس «لا شریک له»^۵.

کسانی که در حوزه و دانشگاه با فلسفه آشنا هستند، می‌دانند که در هیچ کتاب فلسفی، از راه نامتناهی بودن او، وحدت او ثابت نشد؛ یا برهان صرف‌الشیء مرحوم فارابی است که فارابی، به نظر مرحوم علامه طباطبائی آن‌قدر غنی و قوی است که می‌فرمود: فارابی یعنی صدرالمতلهین به‌علاوه ابن‌سینا و ابن‌سینا به‌علاوه صدرالمতلهین! فارابی در تفکر اسلامی دومی ندارد! او از طریق برهان «صرف‌الشیء لایثنی و لایتکر» آمده است؛ اما این حقیقتی که صرف است «لایثنی» ممکن است حقیقت دیگری، صرف باشد و آن هم لایثنی. حقیقت صرف، دو فرد ندارد؛ اما اگر حقیقتی نامتناهی بود، دیگر «غیرتش غیر در جهان نگذاشت»!^۲

گوشه‌ای از گوشه‌های نهج‌البلاغه تا کنون معرفی شد؛ بر همه شما علما بر همه ما طلبه‌ها بر همه شما بزرگان سخنان نورانی حضرت امیرعلیه السلام است؛ فرمود: نظام

حضرت آیت‌الله جوادی آملی در پیامی به دومین همایش ملی نهج‌البلاغه در آراء و اندیشه‌های اسلام‌شناسان، بیان کردند: تدریس نهج‌البلاغه و تحقیق درباره آن، باید در دستور کار حوزه و دانشگاه قرار بگیرد.

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی بنیاد بین‌المللی علوم وحيانی اسراء، در بخشی از پیام معظم‌له آمده است:

چند نکته‌ای لازم است که، به محضر شما تقدیم شود. اول اینکه تمام کتاب شریف نهج‌البلاغه که ـبه‌لطف الهیـ اکثریت قریب‌به‌اتفاق خطبه‌ها، نامه‌ها و کلمات نورانی آن‌حضرت در آن جمع‌آوری شده است، با تشخیص یک مؤسسه یا چندین مؤسسه، کاملاً مورد تحقیق حوزه و دانشگاه قرار بگیرد؛ زیرا بسیاری از مطالب علمی، علوی است که در نهج‌البلاغه سیدرضیعلیه السلام نیامده است. سیدرضی که سعیش مشکور باشد و بیش از هزار سال به جامعه علمی خدمت کرده است و همچنان خدمتش مستدام است، فرصت جمع‌آوری نهج‌البلاغه جامع و کامل را نداشت؛ مثلاً گاه خطبه‌ای که چندین صفحه است، به‌صورت چند سطر درآمده است که این «بضعة من الخطبة» است.

نهج‌البلاغه سیدرضی بضعه‌ای است از نهج‌البلاغه علویعلیه السلام؛ این کتاب، تحقیقات همه جانبه می‌خواهد فهرست می‌خواهد، معجم می‌خواهد، موضوع‌شناسی می‌خواهد، دسته‌بندی کردن معارف می‌خواهد و مانند آن؛ به‌عنوان نمونه به عرض شما می‌رسد که در قرآن کریم برای توحید برهینی اقامه شده است؛ در آیه سوره مبارکه «انبیاء» فرمود: ﴿لو كان فيهما آلهة الا الله لفسدتا﴾. در سوره مبارکه مؤمنون که فرمود: «لذهب كل اله بما خلق»^۳؛ این مفسر و مبین همین آیه سوره مبارکه «انبیاء» می‌باشد؛ یا آن مثل معروفی که ذات اقدس الهی در برخی آیات بیان کرده است که «ضرب الله مثلا» که «رجلا سلما لرجل» بهتر است یا «رجلا فيه شركاء متشاكسون»^۴. این سه آیه هر یک مفسر دیگری هستند؛ مثال، ممثل خود را خوب بیان می‌کند و این تالی فاسد ذکرشده در سوره مبارکه «انبیاء» را، آیه سوره مبارکه «مؤمنون» کاملاً مبیین می‌کند. توحید به آن معنا که اصلاًفرض دو خدایی ممکن نیست؛ یعنی چنین چیزی، فرضی است محال، نه فرض محال، این، در بیانات دیگر نیامده است. این، فقط در گفتار علویعلیه السلام آمده است که فرض شرک، فرضی است محال؛ نه فرض محال است، یعنی دو خدا فرضش محال است. برهانی که حکمای ما از فارابی تا علامه طباطبائیعلیه السلام اقامه کرده‌اند، یا برهان صرف‌الشیء است یا تقریر همین

نماینده خبرگان رهبری گفت: استقلال

حوزه به‌معنای حفظ، تثبیت، تقویت و پیشبرد اهداف نظام است؛ چراکه نظام مولود حوزه بوده و حوزه، نباید نسبت به نظام بی‌تفاوت باشد.

به گزارش خبرگزاری رسا، آیت‌الله عباس کعبی نماینده مجلس خبرگان رهبری به‌مناسبت یکصدمین سال باز تأسیس حوزه علمیه قم، در جمع فضایی حوزه، با اشاره به مناسبات روحانیت و نظام جمهوری اسلامی ایران، اقتضانات و الزامات، گفت: حوزه علمیه قم از بدو تأسیس دوره معاصر در زمان آیت‌الله حائری تائکون چندین دوره راپشت سرگزداشته است.

وی افزود:دوره‌اول تأسیس وتثبیت می‌باشد که قهرمان این دوره مرحوم آیت‌الله‌العظمی شیخ عبدالکریم حائریرحمه الله و اعلام ثلاثه هستند. دوره دوم، دوره رشد و بالندگی به‌زعامت آیت‌الله‌العظمی بروجردیرحمه الله و دوره سوم، مبارزات روحانیت علیه رژیم پهلوی و تالش برای حکومت عدل و حق

جزئیات امتحانات

تجدیدی و ارتقایی حوزه

در مرداد و شهریور ۱۴۰۱

اخبار کوتاه ایـــــران

• دفتر رهبر انقلاب؛ معاملات فردایی ارز و طلا مشروع نیست:

دفتر استفتانات رهبر معظم انقلاب در پاسخ به استفتایی در خصوص پیش‌بینی نوسانات قیمت ارز و سکه و معاملات فردایی، این جنس معاملات و کسب درآمد از آن‌ها را نامشروع دانست.

• **قایق‌های تندروی جدید سپاه رادارگریز شدند:** فرمانده نیروی دریایی سپاه؛ ما بدنه‌های قایق‌هایمان را رادارگریز کردیم. حجم و کیفیت حضور ما در منطقه باعث شده تا دشمن از خلیج فارس متواری شود.

• ورود دیوان محاسبات به ترک فعل سازمان هواشناسی:

رییس دیوان محاسبات کشور؛ علی‌رغم گذشت ۵ سال از تصویب قانون هوای پاک، مطابق ماده ۲۶ قانون، سازمان هواشناسی مکلف بود، ظرف ۲ سال، شبکه ملی هشدار و پیش‌آگاهی رخدادهای سیل، طوفان و گردوغبار را تکمیل نماید، این مهم انجام نشده است. ترک فعل صورت گرفته، به‌زودی در دستور کار دیوان محاسبات قرار خواهد گرفت.

• بیمه حوادث طبیعی به سیل‌زدگان خسارت می‌دهد:

قائم‌مقام رئیس بیمه مرکزی؛ از اوایل سال قبل صندوق بیمه حوادث طبیعی تأسیس شده و در حوادث طبیعی به مردم خسارت می‌پردازد. به محض تخصیص اعتبار از سوی سازمان برنامه، به سیل‌زدگان روزهای اخیر خسارت پرداخت می‌شود. حداکثر خسارتی که برای هر واحد تصویب شده، ۳۰ میلیون تومان است.

• فرمول محاسبه کمیسیون مشاوران املاک عوض شد:

براساس مصوبه دولت، کمیسیون مشاوران املاک براساس ارزش منطقه‌ای معاملات تعیین می‌شود و دیگر بر مبنای قیمت معامله می‌پردازد.
حق الزحمه بنگاه‌ها توسط سامانه معاملات محاسبه و در قراردادهای مبایعه‌نامه‌ها چاپ می‌شود و مشاوران املاک موظفند این مبلغ را به وسیله کارتخوان‌های متصل به سازمان امور مالیاتی بگیرند.

• عراق برای سفر اربعین همه واکسن‌های ایرانی را قبول دارد:

وزیر بهداشت؛ افرادی که می‌خواهند اربعین به کربلا بروند حتما باید دُز یادآور واکسن کرونا را تزریق کنند. عراق برای سفر اربعین همه واکسن‌های ایرانی را قبول دارد.

• **اجبار برای خرید عرصه مسکن مهر تخلف است؛** وزیر راه و شهرسازی؛ اجبار متقاضیان برای خرید عرصه واحدهای مسکن مهر غیرقانونی است.

• **سهام بورس وثیقه وام می‌شود:** سهامداران بورس از این پس برای دریافت تسهیلات و ضمانت‌نامه بانکی از بانک‌های ملی، رسالت و مهر ایران می‌توانند از سهام خود به‌عنوان وثیقه استفاده کنند.

• **صادرات غیرنفتی ۲۲ درصد افزایش یافته است؛** سخنگوی دولت؛ به اندازه تمام سال گذشته هم در این ۴ ماه وصول درآمد صادرات گاز داشتیم. صادرات غیرنفتی ۲۲ درصد افزایش یافته است.

• **تقدیه رایگان برای دانش‌آموزان از اول مهر؛** سخنگوی وزارت آموزش و پرورش؛ طرح تقدیه رایگان که شامل شیر و نان غنی‌شده با ویتامین D و روی می‌شود، با پوشش حداقل ۳ تا ۵ میلیون دانش‌آموز از مهر امسال اجرا می‌شود.

• فرصت یک‌ماهه برای پرداخت مالیات خانه و خودروهای گران‌قیمت:

سازمان امور مالیاتی به صاحبان خانه و خودروهای لوکس که تاکنون مالیات نپرداخته‌اند هشدار داده که اگر تا ماه آینده مالیات پراخت نکنند، این سازمان برای توقیف اموال آن‌ها اقدام می‌کند. در صورت پرداخت نکردن مالیات، از طریق عملیات اجرائی و توقیف و بازداشت اموال اعم از منقول و غیرمنقول نسبت به وصول مالیات و ۱۰ درصد آن به عنوان هزینه اقدام خواهد شد.

• زنان آتش‌نشان از شهرویر به کمک مردم می‌شتابند:

تا امروز در تهران آتش‌نشانان زن بیشتر در رزمایش‌ها و برنامه‌های نمایشی حضور داشتند؛ اما مدیرعامل آتش‌نشانی تهران می‌گوید: قرار است از شهریور، ۱۶ آتش‌نشان زن در عملیات حضور یابند و به کمک حادثه‌دیدگان بروند.

• دیدن قیمت داروها به‌صورت برخط:

سازمان داروها را به‌صورت شفاف و برخط منتشر کرده و مردم با مراجعه به سامانه irc.fda.gov.ir/nfi می‌توانند قیمت داروها را مشاهده کنند. در صورت مشاهده هرگونه مغایرت قیمت داروها در داروخانه تخلفات را به شماره ۱۹۰ گزارش کنید.

• یارانه براساس اطلاعات ۹ سال قبل پرداخت می‌شد:

سرپرست وزارت کار؛ اطلاعات پایگاه ایرانیان از سال ۹۲–۹۳ و در دولت گذشته به‌روزرسانی نشده بود و یارانه‌ها بر همان اساس واریز می‌شد که به روزرسانی این اطلاعات از یک ماه و نیم گذشته آغاز شده است. کسانی که اعتراض دارند می‌توانند با شماره ۶۳۶۹ تماس برقرار کنند و یا از طریق سانی که در روزهای آینده اعلام می‌شود موارد خود را ثبت کنند.

• شیوه ثبت اعتراض به مالیات واحدهای مسکونی خالی:

سازمان امور مالیاتی کشور؛ افرادی که برای آنها پیامک مالیات بر خانه خالی ارسال شده است، حداکثر تا پایان مرداد فرصت دارند با مراجعه به درگاه خدمات الکترونیکي سازمان مالیاتی به نشانی my.tax.gov.ir نسبت به پرداخت مالیات یا ثبت اعتراض اقدام کنند.

• **سقف سپرده برای بانک‌هایی که تخلف می‌کنند؛** شورای پول و اعتبار به بانک مرکزی اجازه داد، سقف نرخ سپرده قانونی بانک‌هایی را که از ضوابط کنترل نقداری ترانزانه تخطی می‌کنند حداکثر تا ۱۵ درصد تعیین و اعمال نماید.

• عملیات‌های وزارت اطلاعات علیه رژیم صهیونیستی:

وزیر اطلاعات؛ در ماه‌های اخیر موفق شده‌ام به‌جزر مقابله با توطئه‌های رژیم صهیونیستی تعدادی عملیات موفق نیز علیه این رژیم انجام دهم که نشان‌دهنده قدرت امنیتی جمهوری اسلامی و سربازان گمنام امام زمان رحمه الله است.

• دستگیری سرکرده و اعضای شبکه جاسوسی رژیم صهیونیستی؛ سازمان اطلاعات فراچا؛ با اشراف اطلاعاتی سربازان

گمنام امام زمان رحمه الله در سازمان اطلاعات فراچا، یک شبکه جاسوسی وابسته به رژیم جعلی اسرائیل شناسایی و دستگیر شد.

هستی با اختلاف هماهنگ نیست. در جریان معرفی خود فرمود: احدی مثل من مردم را به وحدت دعوت نکرده است؛ قبل از من و بعد از من انبیا که آمدند، اولیا که آمدند همه همین حرف را زدند؛ فرمود: خدای سبحان هیچ بشری را از راه اختلاف به خیر نرساند؛ «ممن مضی و لا ممن بقی». خدای سبحان هیچ کشوری را هیچ امتی را هیچ غرب و شرقی را با اختلاف و درگیری و تحریم این و کوبیدن آن، به خیر نرساند؛ «ممن مضی و لا ممن بقی». فرمود: همان‌طوری که گوسفند تک‌چر و مخالف و مختلف، طعمه گرگ است، انسان تکرو و مستبد، طعمه شیطان است؛ «فان شاذ من الناس للشیطان کما ان الشاذ من الغنم للذئب»^۱.

این مردم‌سالاری دینی؛ یعنی هم، سالاران دینی باشند و هم مردم دینی باشند؛ هم رهبران متدین باشند که نه بیراهه بروند و نه راه کسی را ببندند و هم، مردم متدین باشند؛ نه احتکاری باشند، نه اختلاشی باشند و نه نجومی. اگر هر دو از این نقص و عیب رهیزند، می‌شود مردم‌سالاری دینی. وضوح مبارک حضرت امیرعلیه السلام در زمان حکومتش می‌فرمود: «الفقه ثم المتجر»؛ مبدا احتکار، مبدا اختلاش، مبدا نجومی، چه در مسئولان چه در مردم، نباشود مردم‌سالاری دینی.

فرمود: اختلاف را رها کنید؛ نظام هستی، اختلاف را نمی‌پذیرد. این غده بدخیم اختلاف، تنازع و درگیری، نتیجه‌اش جنگ جهانی اول بود که اثر نکرد؛ جنگ جهانی دوم بود که اثر نکرد. این سخنان عید غدیر مخصوص ایران نیست، مخصوص حوزه اسلامی نیست، مخصوص شرق و غرب نیست؛ [بلکه] مخصوص جامعه بشری است. بشر باید بداند که نه جنگ جهانی اول و اول‌ها، نه جنگ جهانی دوم و دوم‌ها، نه جنگ‌های نیابتی، نه تحریم‌ها، نه سوء استفاده‌ها، نه قلدری‌ها و نه قدرت‌نمایی‌ها، هیچ‌کدام جامعه را آرام نمی‌کند، متمدن نمی‌کند! اینها سخنان نورانی حضرت امیرعلیه السلام است؛ فرمود: نظام

و محمدعبده و دیگران شروع شد تا نهایتاً به انقلاب اسلامی ختم شد.

عضو خبرگان رهبری، با اشاره به نقش بیدارگری روحانیت، عنوان کرد: همیشه تاریخ روحانیت به‌عنوان یک عنصر بیدارگر در جامعه ایران در مقابل نظام‌های شاهنشاهی و طاغوتی شناخته شده است و در رأس مبارزه با طاوغیت پهلوی نیز، نقش روحانیت به‌خوبی قابل لمس و مشاهده است.

وی با تصریح به اینکه، استقلال حوزه، نباید به‌معنای ضدیت با دولت تعبیر شود، اذعان کرد: استقلال حوزه به‌معنای حفظ، تثبیت، تقویت و پیشبرد اهداف نظام جمهوری اسلامی است؛ چراکه نظام مولود حوزه‌های علمیه است و حوزه‌ها، نباید نسبت به نظام بی‌تفاوت باشند.

و شرقی برشمرد و ابراز کرد: دوره پنجم، عصر الگوی تمدنی نظام مقدس اسلامی با‌زعامت مقام معظم رهبری است و دوره ششم، گام دوم انقلاب اسلامی برای عملیاتی کردن طرح تمدنی اسلام و تبدیل نظام جمهوری اسلامی، به یک قدرت بین‌المللی نوظهور و مؤثر در کل دنیااست.

وی با تأکید بر اینکه دوره مؤسس حوزه را نباید از حوزه نجف جدا دانست، تصریح کرد: آیت‌الله حاج شیخ عبدالکریم تربیت‌یافته مکتب سامرا و میرزای شیرازی و شیخ فضل‌الله نوری است.

آیت‌الله کعبی با بیان اینکه اسلام نیز، در طی اعصار مختلف دوره‌های صعود و افولی را طی کرده است، اذعان کرد: دوره بیداری اسلامی، از ۲۵۰سال پیش از زمان رشیدرضا

فعال بودن پرونده آموزشی، داشتن حداقل ۶۲۰ ساعت انتخاب درس در سال تحصیلی ۱۴۰۱–۱۴۰۰ قبولی در امتحانات تمامی دروس انتخابی تا پایان تیرماه ۱۴۰۱ و کسب معدل کل حداقل ۱۶، از شرایط شرکت اعلام شده است.
خاطر نشان می‌شود، طلاب مشغول در مراکز فقهی برای شرکت در امتحانات ارتقایی، باید با موافقت مدرسه خود اقدام نمایند؛ همچنین امتحان ارتقایی

طلاب سطوح عالی حوزه علمیه قم، در صورت دارا بودن شرایط می‌توانند، در طرح ارتقایی مرداد و شهریورماه ۱۴۰۱ شرکت کنند.

به گزارش خبرگزاری حوزه، طلاب سطوح عالی حوزه علمیه قم در صورت دارا بودن شرایط ذیل می‌توانند، در طرح ارتقایی مرداد و شهریورماه ۱۴۰۱ حداکثر تا ۶۴۰ ساعت درس را انتخاب و در امتحانات شرکت نمایند.